

Deddf Rheoleiddio ac Arolygu Gofal Cymdeithasol (Cymru) 2016

2016 dccc 2

RHAN 1

RHEOLEIDDIO GWASANAETHAU GOFAL CYMDEITHASOL

PENNOD 1

CYFLWYNIAD

1 Trosolwg o Ran 1

Yn y Rhan hon—

- (a) mae'r Bennod hon yn diffinio rhai termau allweddol gan gynnwys yr hyn a olygir wrth “gwasanaeth rheoleiddiedig” yn y Ddeddf hon ac yn nodi amcanion cyffredinol Gweinidogion Cymru mewn perthynas â rheoleiddio gwasanaethau o'r fath;
- (b) mae Pennod 2 yn nodi swyddogaethau Gweinidogion Cymru mewn perthynas â chofrestru personau sy'n darparu gwasanaethau rheoleiddiedig, gan gynnwys darpariaeth ynghylch amrywio a chanslo cofrestriadau a darpariaeth ynghylch hysbysiadau ac apelau;
- (c) mae Pennod 3 yn nodi pwerau Gweinidogion Cymru i'w gwneud yn ofynnol i wybodaeth gael ei darparu a'u pwerau i gynnal arolygiadau;
- (d) mae Pennod 4 yn rhoi rhai swyddogaethau cyffredinol i Weinidogion Cymru mewn perthynas â gwasanaethau rheoleiddiedig;
- (e) mae Pennod 5 yn gwneud darpariaeth ar gyfer troseddau a chosbau;
- (f) mae Pennod 6 yn diwygio [Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant \(Cymru\) 2014 \(dccc 4\)](#) i wneud darpariaeth mewn cysylltiad â swyddogaethau gwasanaethau cymdeithasol awdurdodau lleol (gweler Atodlen 2 i Ddeddf 2014 am hyn) gan gynnwys, yn benodol, ddarpariaeth ynghylch—
  - (i) adroddiadau blynyddol gan awdurdodau lleol;

- (ii) pwerau i Weinidogion Cymru i gynnal adolygiadau o'r ffordd y caiff y swyddogaethau hynny eu harfer;
- (iii) pwerau sy'n caniatáu ar gyfer arolygu mangreoedd a ddefnyddir mewn cysylltiad ag arfer y swyddogaethau hynny;
- (iv) pwerau i Weinidogion Cymru i'w gwneud yn ofynnol i wybodaeth sy'n ymwneud ag arfer y swyddogaethau hynny gael ei darparu;
- (v) troseddau mewn cysylltiad ag arolygiadau neu ofynion i ddarparu gwybodaeth;
- (vi) pwerau i Weinidogion Cymru i reoleiddio'r arferiad o'r swyddogaethau awdurdod lleol hynny sy'n ymwneud â phlant sy'n derbyn gofal a phlant sy'n cael eu lletya;
- (g) mae Pennod 7 yn gwneud darpariaeth i Weinidogion Cymru fonitro cynaliadwyedd ariannol darparwyr gwasanaethau penodol a llunio a chyhoeddi adroddiadau ynghylch sefydlogrwydd y farchnad ar gyfer gwasanaethau gofal cymdeithasol yng Nghymru.

2 Ystyr “gwasanaeth rheoleiddiedig”

- (1) Yn y Ddeddf hon, ystyr “gwasanaeth rheoleiddiedig” yw—
  - (a) gwasanaeth cartref gofal,
  - (b) gwasanaeth llety diogel,
  - (c) gwasanaeth canolfan breswyl i deuluoedd,
  - (d) gwasanaeth mabwysiadu,
  - (e) gwasanaeth maethu,
  - (f) gwasanaeth lleoli oedolion,
  - (g) gwasanaeth eirioli,
  - (h) gwasanaeth cymorth cartref, ac
  - (i) unrhyw wasanaeth arall sy'n cynnwys y ddarpariaeth o ofal a chymorth yng Nghymru a ragnodir.
- (2) Mae Atodlen 1 yn gwneud darpariaeth bellach ynghylch ystyr termau a ddefnyddir yn is-adran (1).
- (3) Caiff Gweinidogion Cymru drwy reoliadau ragnodi'r pethau nad ydynt, er gwaethaf Atodlen 1, i'w trin fel gwasanaethau rheoleiddiedig at ddibenion y Ddeddf hon.
- (4) Cyn gwneud rheoliadau o dan yr adran hon rhaid i Weinidogion Cymru ymgynghori ag unrhyw bersonau sy'n briodol yn eu barn hwy.

3 Termau allweddol eraill

- (1) Yn y Ddeddf hon—
  - (a) ystyr “gofal” yw gofal sy'n ymwneud ag—
    - (i) tasgau ac anghenion corfforol beunyddiol y person y gofelir amdano (er enghraifft, bwyta ac ymolchi), a
    - (ii) y prosesau meddyliol sy'n ymwneud â'r tasgau a'r anghenion hynny (er enghraifft, y broses feddyliol o gofio bwyta ac ymolchi);
  - (b) ystyr “swyddogaethau rheoleiddiol” yw swyddogaethau Gweinidogion Cymru o dan—
    - (i) y Rhan hon,

Statws This is the original version (as it was originally enacted).

- (ii) adrannau 94A a 149A i 161B o Ddeddf 2014, a
  - (iii) adran 15 o [Ddeddf Mabwysiadu a Phlant 2002 \(p.38\)](#) (arolygu mangroedd sy'n ymwneud â gwasanaethau mabwysiadu),
ond nid yw unrhyw swyddogaeth o wneud, cadarnhau neu gymeradwyo is-ddeddfwriaeth (fel y'i diffinnir gan adran 158(1) o [Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 \(p.32\)](#)) yn swyddogaeth reoleiddiol;
  - (c) ystyr “darparwr gwasanaeth” yw person sydd wedi ei gofrestru o dan adran 7 i ddarparu gwasanaeth rheoleiddiedig;
  - (d) ystyr “cymorth” yw cwnsela, cyngor neu help arall, a ddarperir fel rhan o gyllun a luniwyd ar gyfer y person sy'n cael cymorth gan—
    - (i) ddarparwr gwasanaeth neu berson arall sy'n darparu gofal a chymorth i'r person, neu
    - (ii) awdurdod lleol (hyd yn oed os nad yw'r awdurdod yn darparu gofal a chymorth i'r person).
- (2) Mae cyfeiriadau yn y Ddeddf hon at “gofal a chymorth” i'w darllen fel cyfeiriadau at—
- (a) gofal,
  - (b) cymorth, neu
  - (c) gofal a chymorth.
- (3) Caiff Gweinidogion Cymru drwy reoliadau ragnodi pethau nad ydynt, er gwaethaf is-adran (1)(a) a (d), i'w trin fel gofal a chymorth at ddibenion y Ddeddf hon.

4 Amcanion cyffredinol

Amcanion cyffredinol Gweinidogion Cymru wrth arfer eu swyddogaethau o dan y Rhan hon yw—

- (a) diogelu, hybu a chynnal diogelwch a llesiant pobl sy'n defnyddio gwasanaethau rheoleiddiedig, a
- (b) hybu a chynnal safonau uchel wrth ddarparu gwasanaethau rheoleiddiedig.